

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Vesilainsäädännön muutos

- Vesilain rakenteellinen uudistus
 - kielen nykyaikaistaminen
 - Rakenteen nykyaikaistaminen
 - Hankkeiden sääntelyn supistaminen
- Menettelylliset muutokset
 - Lähennetään YSL:iin
 - Katselmusmenettelyn poistaminen –erityisen selvityksen hankkiminen
 - Lopputarkastuksesta luopuminen
 - Valvonnallinen ilmoitus eräissä asioissa
- Aineellisia muutoksia
 - Ehdottomasta luvan myöntämisesteestä poikkeaminen
 - Lukuisia pieniä täsmennöksiä ja muutoksia
- HE 277/2009 vp
 - Voimaan 1.4.2011 (tai 1.6.2011)

VL:n soveltamisala ja käsitteet

■ Soveltamisala:

- Vesitalousasioihin, jotka ovat vesitaloushankkeiden toteuttamista sekä muuta vesivarojen ja vesiympäristön käyttöä ja hoitoa
 - vesi- tai maa-alueella toteutettavaa toimenpidettä tai rakennelman käyttämistä, joka voi vaikuttaa pinta- tai pohjaveteen, vesiympäristöön, vesitalouteen tai vesialueen käyttöön

■ Vesistön määritelmät:

- järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoisia vesialuetta; vesistönä ei kuitenkaan pidetä noroa, ojaa ja lähdeettä;
 - *joella* virtaavan veden vesistöä, jonka valuma-alue on vähintään sata neliökilometriä;
 - *purolla* jokea pienempää virtaavan veden vesistöä;
 - *norolla* sellaista puroa pienempää vesiuomaa, jonka valuma-alue on vähemmän kuin kymmenen neliökilometriä ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista

Yleissäännökset

- Veden omistus on vallintaa
- Liikkuminen yleiskäyttöoikeutena
- Veden ottaminen yleiskäyttöoikeutena
 - Rajoittaa myös norossa alapuolisien talousveden otto
- Rannan omistajan yleiskäyttöoikeus
- Ruoppaus yleiskäyttöoikeutena:
 - Massan poisto, jos ei aiheuta haittaa tai on alle 500 m³
 - Massan sijoittaminen toisen vesialueelle edellyttää ilmoittamista
 - Massan sijoittaminen toisen maa-alueelle vaatii suostumuksen tai oikeuden, joka edellyttää, ettei aiheudu sanottavaa haittaa
 - Ruoppauksesta ilmoitettava ELY:lle
- Hankkeen toteuttaminen haittoja minimoiden
 - Koskee myös ei luvanvaraisia hankkeita

Pienvesiensuojelu

- Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty
 - Lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu
- Puron suojelu
 - Puron luonnontilan muuttaminen edellyttää lupaa

Käyttöoikeussäätely

- Vesialueiden omistuksesta seuraa usein, että hakijalla ei ole täyttä hallintaa alueeseen
 - Pääsääntönä on, että hallittava omistajana tai pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään $\frac{1}{2}$ aluetta
 - Suostumus ei riitä saamaan pysyvää käyttöoikeutta!
 - Ongelmana järvennostohankkeet, jolloin hakijoina toimivat rannan omistajat eivät ole kaikki mukana
 - 75 %:n suostumus riittää
 - Vähäinen laite tms. voidaan sijoittaa ilman omistusta
 - Yleisen tarpeen vuoksi voidaan perustaa käyttöoikeus ilman omistusta

Luvanvaraisuus

■ Yleinen luvanvaraisuus

- voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:
 - 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä;
 - 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista;
 - 3) melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön;
 - 4) aiheuttaa vaaraa terveydelle;
 - 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;
 - 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille;
 - 7) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle;
 - 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen; tai
 - 9) muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua.

Yleisen luvanvaraisuuden jatko

- Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa
- Lupaviranomaisen lupa tarvitaan myös:
 - 1) sellaiseen noron tai ojan taikka sen vedenjuoksun muuttamiseen, josta aiheutuu vahinkoa toisen maalle, eikä asianomainen ei ole antanut tähän suostumustaan eikä kyse ole 5 luvussa tarkoitettusta ojituksesta;
 - 2) sellaiseen vesialueelle tehtävän rakennelman käyttöön, josta aiheutuu häiriötä toisen kiinteistön käytölle eikä asianomainen ole antanut tähän suostumustaan.

Aina luvanvaraiset hankkeet

- 1) valtaväylän sulkeminen tai supistaminen sekä väylän käyttämistä vaikeuttavan laitteen tai muun esteen asettaminen;
- 2) veden ottaminen vesihuoltolaitoksen tai vesihuoltolaitokselle vettä toimittavan tarpeisiin taikka siirrettäväksi muualla käytettäväksi sekä muu pohjaveden ottaminen, kun otettava määrä on yli 250 m³/vrk samoin kuin muu toimenpide, jonka seurauksena pohjavesiesiintymästä poistuu muutoin kuin tilapäisesti pohjavettä vähintään 250 m³/vrk;
- 3) veden imeyttäminen maahan tekopohjaveden tekemiseksi tai pohjaveden laadun parantamiseksi;
- 4) sillan tai kuljetuslaitteen tekeminen yleisen kulku- tai valtaväylän yli sekä tunnelin, vesi-, viemäri-, voima- tai muun johdon tekeminen tällaisen väylän ali;
- 5) maa-alueen muuttaminen pysyvästi vesialueeksi vesistön vedenkorkeutta nostamalla;
- 6) vesivoimalaitoksen rakentaminen;
- 7) vesialueen ruoppaaminen, kun ruoppausmassan määrä ylittää 500 m³, jollei kyse ole julkisen kulkuväylän kunnossapidosta;
- 8) ruoppausmassan sijoittaminen hylkäämistarkoituksessa Suomen aluevesillä, kun kyse ei ole merkityksellömän pienestä määrästä ruoppausmassaa;
- 9) maa-aineksen ottaminen vesialueen pohjasta muuhun kuin tavanomaiseen kotitarvekäyttöön;
- 10) uiton vakinaisen toimintapaikan perustaminen.

Lupaharkinta

■ Yleinen päätösrakenne:

- Haittomuusedellytys
- Intressivertailu
- Ehdottoman luvan myöntämisedellytyksen harkinta
 - Sisältää lausunnon pyytämisen VN:ltä
- MRL:n, LSL:n ja MML:n huomioon ottaminen - lisäksi otettava huomioon VHJL:n tavoitteiden saavuttaminen
- Määräykset
- Valmistelulupa

Vedenotto

- Toisen alueelta mahdollisuus ottaa pohjavettä, jos siihen on saatu oikeus lupaviranomaiselta
 - Ei koske kaivoa
- Erilaisten ottointressien prioriteettiluettelo
- Vesijohtojen sijoittaminen MRL 161 a §:n perusteella, jos hanke ei liity suoraan VL:n mukaan luvanvaraiseen hankkeeseen
- Suoja-alue määräysten käytön laajentaminen
 - Vireillepano-oikeus myös maanomistajalla

Ojitus

- maan kuivattamiseksi taikka muunlaisen alueen käyttöä haittaavan veden poistamiseksi toteutettavaa:
 - 1) ojan tekemistä;
 - 2) ojan, noron tai puron suurentamista tai oikaisemista; sekä
 - 3) sellaista noron tai puron perkaamista, johon ei sovelleta keskiveden korkeuden muuttamista koskevan luvun säännöksiä
- Ojituksen luvanvaraisuus:
 - 1) ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella; tai
 - 2) 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja seurauksia, jollei kysymys ole yksinomaan puron yläpuolisella alueella suoritettavan ojituksen aiheuttamasta puron virtaaman muuttumisesta.

■ Ojitustoimituksen tarpeellisuus:

- 1) ojitus aiheuttaa tulva-alueen poistamisen tai pienentämisen taikka vesien virtaamissuunnan huomattavaa muuttumista;
- 2) ojitusta varten on tarpeen tehdä suojaopenger tai pumppuasema toisen maalle;
- 3) oja on tehtävä maantien, rautatien, kaapelin, kaasuputken, vesijohdon, lämpöputken tai viemärin alitse eikä tienpitäjä, radanpitäjä tai kaapelin, kaasuputken, vesijohdon, lämpöputken tai viemärin omistaja ole antanut suostumustaan toimenpiteeseen;
- 4) yhteisestä ojituksesta ei voida sopia ja hyödynsaajia on vähintään kolme; tai
- 5) kyse on ojitustoimituksessa aikaisemmin päätetyn suunnitelman muuttamisesta, ojitusyhteisön perustamisesta tai purkamisesta taikka jäsenten oikeuksia ja velvollisuuksia yhteisössä koskevasta asiasta.

- **Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta**
 - Ei edellytä lupaa tai asia ei kuulu ojitustoimitukseen
 - 1) ojan tekemisestä toisen maalle tai toisen yksityisen tien poikki;
 - 2) ojan suunnan muuttamisesta;
 - 3) veden johtamisesta toisen maalla olevaan ojaan tai puroon; tai
 - 4) muusta vastaavasta syystä
 - Lisäksi hallintopakkoasiana ojituksen tai ojan käytön laiminlyönti
 - Ojitus toisen alueella
 - Voidaan antaa oikeus
 - Asemakaava-alueella MRL 161 a §, mutta ei:
 - 1) kyse ole maankäyttö- ja rakennuslain 10 luvussa tarkoitettusta ranta-
asemakaava-alueesta;
 - 2) ojitus palvele asemakaavassa osoitettujen maa- ja metsätalousalueiden
maankuivatusta;
 - 3) ojitus sijoitu suurimmalta osin asemakaava-alueen ulkopuolelle;
 - 4) ojituksesta aiheudu haittaa tai veden johtamisen tarvetta kolmannen
omistamalle kiinteistölle; tai
 - 5) ojitus edellytä lupaviranomaisen antamaa lupaa tai ojitustoimituksen
päättöstä.

Muut asiat

- Hallintopakko
 - Ensin valvonnallinen kehoitus
- Tiedonsaanti ja tarkastusoikeus
- Tutkimuslupa-asia lupaviranomaiselle
- Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätökset

VL ja YSL

- VL 10 luku häviää
- Jäteveden määritelmä YSL:iin
 - Käytöstä poistettua vettä tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettavaa vettä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista
 - Hulevesi on jätevettä, jos se tulee tehdas tms. varastoalueelta ja siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista
 - Onko haja-asutusalueen jätevesiA:n mukaisesti puhdistettu vesi jätevettä?
 - Käsitteellisesti on
 - Ei kuitenkaan voida laukaista luvan hakemista YSL 28 § 2 mom 2 kohdan perusteella

- Säännökset käyttöoikeudesta ja rakentamisesta YSL:iin
 - Luvassa voidaan myöntää oikeus johtaa jätevettä toisen maalla olevaan ojaan tai noroon
 - Kiinteistötaloudellinen arvio
 - Ei kohtuutonta haittaa
 - Ei, jos oja kulkee rakennuspaikan/uimarannan läheisyydessä
 - HUOM. Puhdistetun jäteveden johtaminen toisen ojaan ei vaatisi suostumusta tai oikeuden määräämistä, koska se ei vaadi ympäristölupaa; kyse on tällöin oikeastaan ojittamisesta
 - Viemäriputken tekeminen tai jäteveden johtamista varten tehtävä oja merkitsee luvassa käyttöoikeuden perustamista
 - Vastaavat edellytykset
 - Alitus ratkaistaan alituskohdan osalta, kuten ojan tekeminen ojitussäännösten mukaan
 - Viemäriputken rakentaminen vesialueelle määrätään luvassa noudattaen mitä vesilaissa säädetään

- Jäteveden johtajan vastuu/oikeus YSL 103 ac §
 - Vastaa uoman, viemäriputkien ja muiden putkien kunnossapidosta
 - Jäteveden johtaja vastaa osaltaan kunnossapidosta
 - Tarvittaessa perustettava ojitusyhteisö
 - Vastuusta päätetään ympäristöluvassa tarkemmin tai jos tarvittavia määräyksiä ei ole, siten kuin ojituksesta säädetään
 - Jos johtaminen ei perustu ympäristölupaun, kunnossapidosta päätetään kuten ojituksesta säädetään
 - HUOM kunnossapito vastuu koskee myös haja-asutuksen puhdistettujen jätevesien johtajaa
 - Jos saatu oikeusluvassa, ei johtamista saa estää ja johtaja saa pysyvyysuojaa vaihdantatilanteissa

■ YSL ja VL:n mukainen lupa

- Kyse YSL 28 §:n 2 mom. 1 kohdan sekä VL 1:19 ja VL 2:1 a:n muuttamisesta
- Luovutaan vesilaissa korva merkityistä hankkeista
- YSL:n mukaan ei vaadita lupaa, jos toimintaan vaaditaan lupaa vesilain perusteella
- Jos VL:n mukaan vaaditaan lupaa ja hankkeesta aiheutuu YSL 3 §:n tarkoittamaa vesistön pilaantumista, lupaa harkittaessa VL:n nojalla sovelletaan myös YSL:n lupaharkinta säännöksiä
 - Poikkeuksena kuitenkin ojitus – jos ojitus ei muuten vaatisi VL:n mukaista lupaa, mutta siitä aiheutuu pilaantumista vesialueella, on siihen haettava VL:n mukaista lupaa